

Odborná spôsobilosť

Hydrogeologický prieskum

Mgr. Blanka Fecková

sekcia odpadov a geológie

odbor geológie a štátnej geologickej správy

26. máj 2026

Usmernenie pre žiadateľov o povolenie na osobitné užívanie vod

č. 13 817/2017

Novely vodného zákona:

1. od 15. 1. 2015 platí podmienka mať ministerstvom schválenú ZS s výpočtom množstva podzemnej vody pri žiadosti na osobitné užívanie vôd – odber podzemnej vody
2. požiadať ŠVS o prehodnotenie rozhodnutia na osobitné užívanie vôd

Z čl. I. usmernenia, aj z vodného a geologického zákona, vyplývajú rôzne termíny splnenia podmienok a uvedenia zdrojov PzV do súladu s vodným a geologickým zákonom, ale zjednodušene platí, že na **všetky zdroje vybudované od 15. 1. 2015 usmernenie neplatí.**

Usmernenie platí pre zdroje, ktorým bolo **vydané rozhodnutie na osobitné užívanie vôd podľa predchádzajúcich znení vodného zákona.**

Jedná sa o staré zdroje, ktoré mali povolenie na osobitné užívanie vôd, ale museli si požiadať prehodnotenie a vydanie nového povolenia. Ak zdroje nemali záverečnú správu s výpočtom množstva podzemnej vody schválenú ministerstvom, tak musel byť urobený aj hydrogeologický prieskum a ZS schválená na komisii.

Všetky zdroje podzemnej vody mali byť uvedené do súladu s:

- geologickým zákonom do 30. 6. 2021
- vodným zákonom do 31. 12. 2022 – požiadať o prehodnotenie povolenia

Na ministerstvo stále chodia záverečné správy vypracované z dôvodu prehodnocovania povolení, ktoré sa odvolávajú na usmernenie.

Základné predpoklady použitia usmernenia:

1. zdroj vybudovaný pred 15. 1. 2015
2. povolenie na osobitné užívanie vôd vydané podľa vodného zákona účinného pred 15. 1. 2015.

Studne

Usmernenie pozná **dve alternatívy**, ktoré môžu nastať:

1. žiadateľ **vedie** dlhodobú podrobnú prevádzkovú evidenciu – minimálne 2 roky

- tzn. že má, okrem iného, údaje o odbernom množstve a hladine podzemnej vody a chemické analýzy.

Takáto evidencia nahrádza hydrodynamickú skúšku a je ju možné použiť ako podklad pre výpočet množstva podzemnej vody.

2. žiadateľ **nevedie** dlhodobú podrobnú prevádzkovú evidenciu – minimálne 2 roky alebo chce navýšiť povolené množstvo podzemnej vody - musí vykonať hydrodynamickú skúšku.

Výnimku z uvedeného predstavuje iba odber PzV na zavlažovanie a jarné protimrazové zadažďovanie – upravené v čl. 13 usmernenia.

STN 73 6614 Skúšky zdrojov podzemnej vody

Použitie STN sa riadi zákonom č. 60/2018 Z. z. o technickej normalizácii:

§ 3 Technická norma a technická normalizačná informácia

(11) Dodržiavanie slovenskej technickej normy alebo technickej normalizačnej informácie je dobrovoľné.

Pri hydrodynamických skúškach je potrebné určiť a overiť využiteľné množstvo podzemnej vody.

Vyhláška č. 51/2008 Z. z., ktorou sa vykonáva geologický zákon:

Využiteľné množstvá podzemnej vody tvoria najväčšie množstvá podzemnej vody, ktoré možno odoberať zo zvodneného systému na vodárenské využívanie po celý uvažovaný čas exploatacie za prijateľných ekologických podmienok, technických podmienok a ekonomických podmienok bez takého ovplyvnenia prírodného odtoku, ktoré by sa pokladalo za neprípustné, a bez neprípustného zhoršenia kvality odoberanej vody.

Pramene

V usmernení je viacero situácií, ktoré môžu nastať, ale vždy je potrebné mať minimálne dvojročné pozorovanie.

Problematickým je lokálny hydroekologický limit:

E. Kullman: Lokálny hydroekologický limit má za cieľ zabezpečenie prirodzeného odtoku vôd z prameňov a je navrhnutý ako $MQEKO(ZDR) = 0,30 - 0,35 Q_{min}$ prameňa, ktoré množstvo musí odtekať 50 m pod záchytom. Ak je prameň bližšie ako 50 m od povrchového toku s dostatočným prietokom (s dodržaným MQEKO), môže byť vodný zdroj exploatovaný v plnom rozsahu. U prameňov s $Q_{min} < 0,35 \text{ l.s}^{-1}$ je doporučené za lokálny ekologický limit zdroja stanoviť $0,1 \text{ l.s}^{-1}$. Cieľom navrhovaných lokálnych hydroekologických limitov je jednak plošné zabezpečenie aspoň kompromisnej ochrany v rámci jednotlivých častí vodného útvaru pre ekologickú ochranu hodnoteného územia v ploche a jednak zaistenie dostatočného globálneho hydroekologického limitu MQEKO.

Schvaľuje sa:

$Q_{vyuzitelne}$ – priemer (príp. medián) výdatnosti prameňa

Q_{300} – upustilo sa od schvaľovania Q_{300} , ako Q_{vyuz} , pretože to množstvo nestačilo a prevádzkovatelia potom porušovali podmienky povolenia, keď im to výdatnosť prameňa umožňovala

Q_{max}

Ochranné pásma

Podľa prílohy č. 3 vyhlášky č. 51/2008 Z. z., ktorou sa vykonáva geologický zákon, je návrh kvantitatívnej a kvalitatívnej ochrany PzV a ochranných pásiem záchytných zariadení, alebo ich prehodnotenie/spresnenie, súčasťou výpočtu množstva podzemnej vody.

➔ ich riešenie je súčasťou záverečnej správy s výpočtom množstva podzemnej vody posudzovanej a schvaľovanej ministerstvom

Určovanie ochranných pásiem je upravené vyhláškou č. 29/2005 Z. z.

- v najnovšej novele vodného zákona (po MPK) sa presúva povinnosť prehodnotenia ochranných pásiem z roku 2027 na rok 2030
- chystá sa novela vyhlášky č. 29/2005 Z. z. – najnovšie závery rokovaní ukazujú, že panuje zhoda so sekciou vôd na tom, že dobre odborne určené a fungujúce ochranné pásma nebude treba prehodnocovať. Riešia sa viaceré možnosti, napr.:
 - ✓ že sa budú vydávať nové rozhodnutia, pretože pôvodné sú častokrát už nečitateľné
 - ✓ že dôjde k „digitalizácii“ pôvodných rozhodnutí a ochranné pásma sa už nebudú stanovovať popisne, iba vrcholovými bodmi v spolupráci s geodetom
 - ✓ budeme prehodnocovať podklady na určenie ochranného pásma – pomohli by odborné vstupy od riešiteľov

Rozsah záverečnej správy

Prílohy č. 7 a 8 k vyhláške č. 51/2008 Z. z., ktorou sa vykonáva geologický zákon upravujú obsah a náležitosti záverečnej správy s výpočtom množstiev podzemnej vody/geotermálnej energie.

Na konci je uvedená veta:

Rozsah a osnova záverečnej správy sa prispôsobujú cieľom a zámerom geologickej úlohy v súlade s projektom.

➡ Záverečnú správu treba riešiť najmä v súvislostiach s cieľom úlohy

Územia chránené osobitnými predpismi:

- treba používať aktuálne údaje
- venovať sa prítomnosti environmentálnych záťaží – ich prítomnosť a vplyv na odber uvádzame aj v rozhodnutí

Geodetické zameranie

Aktuálna úprava vyhlášky č. 51/2008 Z. z. uvádza ako samostatnú textovú prílohu

6. výsledky geodetických činností

➔ každý vrt a prameň musí byť geodeticky zameraný

Ak sa nezmení povrch terénu a pod. tak geodetické zameranie sa urobí len raz a k tomuto jednoznačne určenému bodu sa priradujú všetky dokumenty.

Pripravovaná novela vyhlášky č. 51/2008 Z. z.:

Záverečná správa obsahuje:

- a) polohopisné a výškopisné zameranie prieskumných diel v platnom súradnicovom systéme JTSK a Bpv vykonané hlavným banským meračom alebo autorizovaným geodetom a kartografom
- b) zobrazenie výsledkov geologických prác vrátane pozície prieskumných diel a objektov na podklade štátneho mapového diela vo vhodnej mierke.

Ďakujem za pozornosť.